

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Moravská Třebová, Palackého 35, okres Svitavy

Palackého 35, 571 01 Moravská Třebová

Identifikátor: 600 100 570

Zřizovatel: Město Moravská Třebová, nám. T. G. Masaryka, 571 01 Mor. Třebová

Školský úřad Svitavy, Lanškrounská 1, 568 02 Svitavy

Termín konání komplexní inspekce: 18. - 22. října 1999

Čj.	104 422/99-2713
Signatura	kj4ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Český jazyk a společenské vědy v 1. - 5. ročníku

Učivo je rozčleněné do jednotlivých ročníků dle schváleného vzdělávacího programu Obecná škola. V daných předmětech je zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle, vycházející z tematických plánů, jsou plněny s přihlédnutím k aktuálním podmínkám ve třídě. Přístup pedagogů k výuce je různý.

Odborná a pedagogická způsobilost je v daných předmětech využívána efektivně. Výuka probíhá v příjemném prostředí kmenových tříd, které jsou zařízeny starším ale zachovalým nábytkem. Fond učebnic a učebních textů je vzhledem k počtu žáků vyhovující. Didaktická technika a učební pomůcky jsou pořízovány účelně, avšak jejich počet, vzhledem k velkému počtu tříd, je malý. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou vytvářeny.

Metody a formy práce odpovídají z větší části výukovým cílům a věkovým zvláštnostem žáků. Vyučující s pedagogickou a odbornou způsobilostí používají více metody rozmanitější a efektivnější. Časté střídání činností podporuje zájem žáků o učivo, zvolené techniky podporují ve většině tříd zapamatování učiva. Funkční využívání učebnice při práci s textem a dalších připravených materiálů vede žáky k samostatnému a aktivnímu učení, ke schopnostem aplikovat učivo. Množství informací odpovídalo náročnosti učiva a podmínkám třídy. Organizace výuky vytváří prostor více pro individuální než skupinové aktivity. V některé hodině bylo podceněno hledisko názornosti.

Využívání motivačních metod se odvíjí od typu učiva a zároveň věku žáků. Nové učivo je vyvozováno na základě známé probrané látky, výklad učiva probíhá v logickém sledu. Žáci mají dostatek prostoru k vyjádření svých zážitků. V průběhu hodin byly většinou kladeny otázky tak, aby neustále prověřovaly znalosti a dovednosti žáků, jejich aktivita byla posilována kladným hodnocením. Opakování a zkoušení má návaznost na probírané učivo. Při hospitacích bylo hodnocení objektivní, vyučujícími zdůvodněné. V závěru hodin, ve většině tříd, bylo prováděno celkové hodnocení práce žáků.

Učitelé dbali na rozvoj komunikativních dovedností, byla respektována osobnost žáka. V hospitačních hodinách vyučující pozitivně ovlivňovali vztahy mezi žáky navzájem, fungovalo prostředí důvěry a spolupráce. Nežádoucí chování žáků se neprojevalo.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Podmínky výuky mají průměrnou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky mají průměrnou úroveň.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy je velmi dobrá.

Kvalita hospitovaných hodin měla různou úroveň, celkové hodnocení je velmi dobré.

Matematika, prvouka a přírodověda v 1. - 5. ročníku

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu vzdělávacího programu školy. Náplň učiva hospitovaných hodin byla v souladu s učebními osnovami. Všichni vyučující mají tematické plány učiva, zpracované metodickým sdružením příslušného ročníku. Je tak zajištěno plnění učebního plánu ve všech ročnících a následná kontinuita výuky v dalších ročnících. Většina sledovaných hodin byla promyšleně připravena. Probíraná témata vhodně navazovala na

minulé lekce. Cíle výuky byly v souladu se zásadou soustavnosti a postupnosti, byly přiměřené věku žáků.

Většina pedagogických pracovníků vyučujících na 1. stupni má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Ve sledovaných hodinách učitelky prokazovaly nejen své vzdělání, ale také dostatek pedagogického nadání a taktu. Vyučovací hodiny byly členěny v souladu s psychohygienickými zásadami, tempo výuky bylo stanoveno podle aktuálního stavu třídy. Všechny učebny jsou uspořádány a vybaveny tak, aby umožňovaly kvalitní výuku všech žáků ve třídě. Ve většině tříd jsou vymezeny prostory pro relaxaci žáků. Výzdoba učeben i chodeb školy přispívá k vytvoření estetického citění žáků. Učebnice a učební pomůcky jsou pořizovány po vzájemné dohodě vyučujících na metodickém sdružení. Vzhledem k množství paralelních tříd je však finančně náročné zajistit učební pomůcky pro všechny třídy. Žáci mají zajištěn pitný režim. Třídy 1. stupně umístěné ve starší budově původní školy využívají přestávky k pohybové relaxaci venku.

Všechny sledované hodiny matematiky, prvouky a přírodovědy byly členěny v souladu s výukovými cíli, pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. V hodinách bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, byl vytvářen dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení. Předkládané učivo bylo přiměřeně náročné, nové poznatky byly vyvozovány na základě známých jevů. Znalosti žáků byly opakovány a procvičovány pomocí pestrých forem práce, zájem žáků o předmět byl posilován zajímavostmi k učivu. Nedílnou součástí většiny hodin bylo zařazování prvků dramatické výchovy a relaxačních chvil s využitím hudby a pohybu. Ve většině předmětů byli žáci vedeni k samostatnosti, bylo rozvíjeno jejich logické myšlení a slovní zásoba. Možnost vlastního vyjádření žáků podporovala rozvoj individuality a sebevědomí dítěte. Zvláště u menších žáků byla uplatňována zásada názornosti, přiměřenosti a uplatnění poznatků žáků z praxe. V hodinách matematiky byl patrný zájem žáků o předmět, bylo procvičeno množství příkladů a slovních úloh. V některých přírodovědných hodinách bylo využito vícesmyslového vnímání, vlastních zkušeností a četby odborné literatury a encyklopedií. Malá efektivita jedné z hodin byla zapříčiněna nedůslednou přípravou, užitím nevhodných forem práce s malým zatížením žáků. Nejasné pokyny, nevýrazný projev a celkově nízká autorita učitelky se spolupodílely na nezájmu žáků o výuku a jejich časté vyrušování.

Ve většině sledovaných hodin byla zařazována vstupní i průběžná motivace žáků. V některých předmětech bylo využito mezipředmětových vztahů, vlastních zážitků dětí a zkušeností z praxe. Pozitivní vztah učitele k předmětu příznivě ovlivňoval zájem žáků o výuku. Pochopení učiva vyučující průběžně ověřovali otázkami, při řešení obtížných úloh, zvláště slabším žákům, poskytovali dopomoc. Opakování učiva bylo zaměřeno na známé, dříve probrané jevy. Učitelé žáky hodnotili průběžně v hodinách, ve většině případů mělo hodnocení charakter pozitivní motivace. Bylo přihlíženo k individuálním možnostem žáků, snaha a pokrok byly oceněny. V závěru většiny hodin bylo provedeno zhodnocení výkonu žáků.

Ve všech hodinách bylo dbáno na rozvoj komunikativních dovedností žáků, ve většině případů žáci akceptovali pravidla vzájemné komunikace s učiteli. Přirozená autorita většiny pedagogů, respektování osobnosti žáka s vytvořením prostoru pro vyjádření vlastního názoru se příznivě projevilo v chování žáků v hodinách. Žáci jsou vedeni k toleranci, ohleduplnosti a vzájemné slušnosti.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky jsou velmi dobré.

Celkově je výuka matematiky, prvouky a přírodovědy velmi dobrá.

Společenskovědní předměty II. stupně ZŠ - český jazyk a občanská výchova

Vyučující mají rozpracované učivo do tematických plánů v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontinuita výuky daných předmětů ve všech ročnících je zajištěna činností metodického sdružení. Pouze výjimečně byl v jednom případě zjištěn nesoulad učiva s vypracovaným tematickým plánem. Učitelé směřují k plnění výukových cílů daného předmětu s přihlédnutím k aktuálnímu složení žákovských kolektivů. U části vyučujících byla patrná velmi kvalitní příprava na výuku, naopak ostatní vyučující pracovali rutinně bez zjevné vybavenosti pomůckami a promyšlené stavby vyučovací hodiny. Konstatované nedostatky byly shledány v nízké frekvenci, příp. zcela chybějících názorných pomůckách a učebních materiálech ve výuce.

O žácích s vývojovými poruchami učení (dále jen VPU) a chování jsou učitelé informováni výchovnou poradkyní. Celkem je evidováno 27 žáků s VPU, jeden žák se sluchovým postižením, tři žáci s postižením zrakovým a tři žáci tělesně postižení. Zprávy z odborných vyšetření mají vyučující k dispozici, dle zájmu je možno daný problém konzultovat s odbornou pracovnící pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP). Tato spolupráce je velmi pružná, neboť PPP má elokované pracoviště v budově školy. U dalších typů postižení je navázán kontakt s příslušnými speciálně pedagogickými centry. Žákům s VPU je věnována individuální reedukační péče vyškolenými pedagogy. Každý žák má sestaven individuální vzdělávací plán. V případě potřeby a po dohodě s rodiči je u některých žáků využito možnosti slovního hodnocení. Dle sdělení výchovné poradkyně byly realizovány písemné dohody s rodiči zdravotně postižených žáků o integraci, tyto však byly údajně vyžádány ŠÚ.

Všechny učitelky českého jazyka jsou pedagogicky a odborně způsobilé k výuce daného předmětu a disponují dlouholetou pedagogickou praxí. Z vyučovaných 16 hodin občanské výchovy týdně jsou pouze 3 hodiny vedeny odborně nezpůsobilým vyučujícím. Vyučování probíhalo v běžných třídách. Ve většině případů jsou učebny spíše méně podnětné, často chybí přenosný názorný a didaktický materiál a využití didaktické techniky. Kabinety učebních pomůcek obsahují většinou starší materiály v menším rozsahu, je žádoucí zintenzivnit vybavenost moderními pomůckami a využívat ve výuce. Ve většině sledovaných hodin převažovala frontální výuka bez relaxačních vstupů. Psychohygienické zásady nebyly zřetelně uplatňovány, neboť reakce na unavitelnost a snížení pozornosti žáků ze strany učitelů nebylo možno zjevně pozorovat. V menší části hospitací naopak bezprostřední reakce vyučujících na naplnění psychohygienických potřeb žáků byla zřejmá.

Metody a formy práce z větší části odpovídaly výukovým cílům a věkovým zvláštnostem žáků. Ve většině hospitovaných vyučovacích hodin byla realizována frontální výuka s řízeným rozhovorem. Pouze ojediněle bylo využito dramatické výchovy a opakování učiva soutěživou formou s rozvíjením slovní zásoby. V některých případech absentovala alternace pestrých a zajímavých metod a forem práce s využitím názorných a dalších pomůcek. Někteří vyučující podcenili potřebný kontakt se žáky a místy byla hodina vedena formou jejich monologu bez uplatnění zpětné vazby. Rovněž efektivita výuky byla značně rozdílná v jednotlivých hodinách. Skupinové aktivity žáků byly vřazovány pouze ojediněle. Ve vynikající hodině literární výchovy bylo uplatněno široké spektrum žádoucích aspektů kvalitní výuky včetně využití ukázek literárních děl, uplatnění vlastního názoru žáků, vedení k samostatnému myšlení a tvorbě vlastního názoru apod. Písemné práce žáků a zápisy učiva do sešitů jsou vyučujícími sledovány s různou mírou soustavnosti a pečlivosti.

V hodinách byl patrný motivační faktor. Žáci jsou většinou vedeni k rozvoji komunikativních dovedností a rozvoji slovní zásoby. Místy byla zachycena aktualizace probíraného učiva

s využitím mezipředmětových vztahů. Při opakování a prověřování učiva bylo často dbáno na utváření zpětné vazby a uvědomění si daných souvislostí. Při řešení úkolů byla žákům místy poskytována vhodná pomoc a respektována zásada přiměřenosti. Individuální dispozice žáků byly většinou respektovány a aktivní snaha být úspěšný byla odměněna pochvalou. Téměř ve všech sledovaných hodin nechybělo závěrečné shrnutí a hodnocení žakovských výkonů.

Výuka z větší části probíhala v atmosféře důvěry a vzájemné spolupráce. Verbální i neverbální komunikace mezi učitelem a žáky měla standardní úroveň. Zejména ve vyšších ročnících byl patrný prostor pro uplatnění vlastního názoru žáků. V případě zájmu se vyučující nebránili diskusi, zejména v hodinách občanské výchovy a literární výchovy. Žáci jsou vedeni k četbě knih. Nežádoucí chování žáků nebylo v době konání inspekce zachyceno.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Podmínky výuky jsou dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou dobré.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkově je výuka českého jazyka a občanské výchovy velmi dobrá.

Matematika a fyzika

Týdenní časové dotace vyučovacích hodin matematiky a fyziky odpovídají učebním plánům realizovaných vzdělávacích programů. V 9. ročníku je vyučován nepovinný předmět matematická praktika. Učební osnovy vzdělávacích programů jsou plně obsaženy v tematických plánech vyučujících sledovaných předmětů. Posloupnost a časové dotace pro jednotlivá témata jsou v tematických plánech zpracovány jednotně pro paralelní třídy, což nemusí vždy korespondovat s podmínkami a aktuálním složením jednotlivých tříd i osobností pedagoga. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám přijatých vzdělávacích programů. K tomu, aby si žáci osvojili základní metody práce, které používá fyzika při poznávání fyzikálních objektů a jevů, jsou plánovány laboratorní práce. Příprava pedagogů na výuku je kvalitní. Vyučovací jednotky měly stanoveny jasné cíle a obsah. Výukové cíle, vycházející z tematických plánů, byly v jednotlivých vyučovacích hodinách plněny v souladu se zásadou soustavnosti a s přihlédnutím k aktuálním podmínkám ve třídě.

Matematika i fyzika jsou vyučovány pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na ZŠ. Kapacita a prostory školy při stávajícím počtu žáků a tříd výuce vyhovují, odborná pracovní fyziky je však zároveň kmenovou třídou, což není ideální řešení. S postupně snižujícím se počtem žáků bude vhodné, aby byla samostatnou učebnou. Kabinet fyziky je vybaven dostatečným množstvím pomůcek pro experimenty a laboratorní práce. Absentuje videotéka, která by přispěla k modernějšímu pojetí výuky. Učební pomůcky jsou pořizovány účelně při maximální míře hospodárného zacházení s finančními prostředky. V hodinách jsou pomůcky vhodně využívány. Učebnice jsou postupně doplňovány vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola. Žáci mají vždy učební texty vyučovaného předmětu. Nová didaktická technika je pořizována v minimálním množství v návaznosti na její efektivní využití a finančních možnostech. Prostředí a zařízení učeben, kde probíhala výuka matematiky a fyziky, bylo estetické a funkční. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou velmi dobré. Rozložení hodin matematiky a fyziky v rozvrhu jednotlivých tříd respektuje psychohygienické potřeby žáků.

Organizace a struktura vyučovacích hodin a volba forem a metod práce odpovídaly věkovým zvláštnostem žáků, byly adekvátní vyučovaným předmětům. Vyučovací čas byl efektivně

využíván. Informace i způsob procvičování a opakování učiva byly pro žáky přiměřené. Tam kde to bylo možné v souvislosti s obsahem učiva, umožňovali učitelé žákům pracovat individuálním tempem. Při výkladu nového učiva dávali vyučující prostor žákům vyslovit svůj názor, v matematice byl žákům umožňován alternativní postup při řešení úkolů. Výklad vycházel ze znalostí a dovedností žáků (od jednoduchého ke složitějšímu). V některých hodinách absentovala volnější odpočinková část. Vyučující vhodně používali a od žáků vyžadovali odbornou terminologii. Obsah nového učiva vždy navazoval na procvičené vědomosti s ohledem na to, pro jakou další vědomost či dovednost se vytvářejí předpoklady. Učitelé až příliš lpí při výkladu a procvičování učiva na postupech uvedených v učebnicích, málo pracují s dalšími (třeba i vlastními) učebními texty. Zápisy na tabuli byly (až na jednu výjimku) přehledné. Žáci jsou vedeni k pečlivosti, systematickosti a pořádku, sešity jsou pravidelně učiteli kontrolovány. Učivo bylo žákům interpretováno vždy věcně správně.

Výuka nového učiva začínala zpravidla motivací přitažlivým způsobem, často vycházejícím ze životních zkušeností žáků. Při zahájení vyučovací jednotky byl žákům vždy oznámen cíl hodiny. Vyučujícím vždy šlo o to, aby žáci pochopili vztahy a souvislosti a uměli aplikovat učivo. Při odhalení nejasností v pochopení učiva učitelé operativně měnili metody práce se žáky tak, aby jim problém vysvětlili. Hodnocení vědomostí žáků mělo vždy pozitivně motivační charakter. Při orientačním zjišťování znalostí a dovedností žáků učitelé pochvalou též pozitivně motivovali žáky, s přihlédnutím k jejich individuálním dispozicím. V závěru hodin bylo mimo shrnutí učiva většinou prováděno i hodnocení výkonu žáků.

V hospitovaných hodinách byla respektována osobnost žáka. Vyučující dávali žákům prostor pro uplatnění individuálních schopností, alternativních postupů při řešení úkolů. Vždy panovala atmosféra vzájemného respektu, spolupráce, tolerance a důvěry mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem. Vyučující se nebránili diskusi, připouštěli možnost různých názorů, žáci však těchto možností využívali minimálně. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, pro žáky svým vystupováním byli pozitivními vzory. Žáci projevovali spíše pozitivní vztah k výuce. Nežádoucí chování žáků se v době konání inspekce neobjevilo, naopak bylo zřejmé, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů. K sobě i k dospělým se chovali ohleduplně a zdvořile.

Úroveň vědomostí, dovedností i sociálních kompetencí žáků v hospitovaných hodinách byla srovnatelná s žáky jiných škol. Ve srovnávacích testech ČŠI dosáhl nahodilý vzorek žáků v matematice spíše nadprůměrných, ve fyzice průměrných výsledků. V matematice měli žáci problémy s úlohami, ve kterých měli využít Pythagorovu větu a kontrolu řešení lineární rovnice. Ve fyzice v přiřazování fyzikálních značek a veličin, problémy měli i s úlohou na rovnováhu dvojitě vratné páky.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Podmínky pro výuku matematiky a fyziky jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Motivace a hodnocení mají nadprůměrnou úroveň.

Interakce a komunikace jsou velmi dobré.

V hodinách matematiky a fyziky je kvalita vzdělávání celkově velmi dobrá.

Chemie a přírodopis

Vyučující mají zpracováno celoroční rozvržení učiva. Časová dotace předmětu přírodopis odpovídá učebnímu plánu. Obsah učiva je v souladu s učebními osnovami. Tematický plán učiva chemie ve třídě, kde probíhá výuka podle osnov vzdělávacího programu Obecná škola, je stejný

jako plán tříd se vzdělávacím programem Základní škola. Vyučující nepřihlížejí k tomu, že týdenní časová dotace v osmém ročníku byla ve třídě pouze jednu hodinu. Část učiva není přesunuta do hodin rodinné výchovy a občanské výchovy. Všechny hospitované hodiny byly připraveny.

Pro výuku je využívána pracovna chemie a učebna přírodopisu. V pracovně chemie je odpojen plyn. Kabinety jsou vybaveny dostatečným množstvím pomůcek a odbornou literaturou. Přírodopis je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro výuku chemie nemá žádný vyučující odbornou způsobilost, ale jejich odborné znalosti jsou na dobré úrovni.

Ve sledovaných hodinách byly účelně využívány pomůcky a didaktická technika i další zdroje informací. Učivo bylo aktualizováno. Nedostatkem části hodin bylo nerespektování didaktických zásad, absence procvičení a naučení nové látky ve škole a malý prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků.

Využívání vstupní i průběžné motivace mělo ve sledovaných hodinách rozdílnou úroveň. V některých byla motivace na velmi dobré úrovni, v jiných zcela chyběla, podobně jako návaznost na životní zkušenosti žáků a příklady z praxe. V závěru většiny hodin chybělo ověřování pochopení látky a nebylo prováděno hodnocení výkonu žáků.

V části hospitovaných hodin převládaly verbální aktivity vyučujících. Komunikativní dovednosti žáků nebyly příliš rozvíjeny, přednost byla dána toku informací a žáci pasivně naslouchali.

Žákům tříd 9. A a 9. B byl zadán test z chemie. Ve třídě 9. A, se vzdělávacím programem Obecná škola, uspělo 33 % žáků, ve třídě 9. B, se vzdělávacím programem Základní škola, uspělo 77 % žáků. Nižší úspěšnost žáků 9. A souvisí s nižší hodinovou dotací chemie v osmém ročníku (1 vyučovací hodina za týden). Výuka v obou třídách probíhá podle stejných tematických plánů učiva. Část učiva chemie není přeřazena do hodin občanské a rodinné výchovy, tak jak je doporučeno v osnovách vzdělávacího programu Obecná škola. V testu z přírodopisu uspělo 71 % žáků třídy 9. A.

Plánování a příprava výuky je dobrá.

Podmínky pro výuku chemie a přírodopisu jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou dobré.

Motivace a hodnocení mají dobrou úroveň.

Interakce a komunikace jsou dobré.

Celkově je úroveň výuky chemie a přírodopisu dobrá.

Zeměpis

Realizace počtu vyučovacích hodin učebního plánu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, kterému odpovídají i tematické plány učitelů zeměpisu. Výukové cíle jsou ve shodě se standardem základního vzdělávání. Volitelné a nepovinné předměty se zaměřením na rozšíření učiva zeměpisu se ve škole nevyučují.

Hospitované hodiny byly vyučujícími velmi dobře připravené. Z celkového počtu 24 vyučovacích hodin se vyučují pouze 4 hodiny bez odborné způsobilosti. Výuka zeměpisu probíhá v kmenových třídách. Příprava učitelů na hodiny je tak náročnější, omezené je i využití didaktické techniky. Kabinet zeměpisu je vybaven základními pomůckami a odbornou literaturou. Postupně se doplňuje o videoprogramy s geografickou tematikou.

V hodinách byly vyučujícími použity vhodné formy a metody výuky - skupinová práce, práce s turistickou mapou, slepou mapu, s žakovskými atlasy a učebnicí. Úvodní části vyučovacích hodin učitelé využili k ověření znalostí předcházejícího učiva. Výuka byla efektivní a pro žáky zajímavá, při probírání nového učiva učitelé využívali problémové otázky. V některých

vyučovacích hodinách však zůstalo málo času na zopakování a zhodnocení práce žáků. Zápisy v žákovských sešitech jsou přehledné a přiměřeně dlouhé.

Žáci mají možnost aktivně se zapojit do vyučovacího procesu, učitelé jim umožňují sdělit spolužákům své názory a poznatky. V hodinách byla příjemná a pracovní atmosféra, podporovaná převládajícím pozitivním hodnocením, které podporuje zájem žáků o předmět. Vhodná motivace přispívá i k tomu, že se žáci školy pravidelně s úspěchem zúčastňují okresních kol přírodopisných soutěží a olympiád.

Vyučující přihlížejí k věkovým zvláštěnostem žáků a převládá u nich velmi dobrý verbální projev. Žáci znají a respektují požadavky svých učitelů, v převážné většině s nimi dobře spolupracují.

V průběhu inspekce byly provedeny srovnávací kontrolní testy ze zeměpisu u žáků 9. ročníku. Žáci v nich dosáhli velmi dobrých výsledků.

Plánování a příprava výuky jsou dobré.

Podmínky výuky jsou dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je velmi dobrá.

Celkově je výuka zeměpisu velmi dobrá.

Tělesná výchova

Počet hodin tělesné výchovy v jednotlivých ročnících odpovídá zvoleným vzdělávacím programům. V 6. - 8. ročníku mají žáci 2 hodiny povinné tělesné výchovy, v 9. ročnících 3 vyučovací hodiny. Výuka je zaměřena na míčové hry, základní pohybovou přípravu, atletiku, plavání a gymnastiku. Škola nabízí žákům 7. - 9. ročníků volitelný předmět se zaměřením na tělesnou výchovu, umožňuje svým žákům i rozšíření týdenního počtu hodin tělesné výchovy o plavání v rámci nepovinného předmětu. Škola je členem Asociace sportovních klubů v rámci České republiky - ve škole pracuje Sportovní klub „Dvojka“. Řada žáků je zapojena do činnosti sportovních oddílů Tělovýchovné jednoty Slovan Moravská Třebová.

Předmět vyučují 4 učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Jedna vyučující je okresní metodičkou pro tělesnou výchovu v základních školách a další učitelka působí jako obvodní metodička. Pro výuku tělesné výchovy má škola velkou tělocvičnu s umělým povrchem, ve které je i cvičná horolezecká stěna. Menší tělocvična se využívá především pro pohybovou přípravu a základní gymnastická cvičení. Škola má vlastní plavecký bazén, který je efektivně využíván pro rozšíření počtu hodin tělesné výchovy. Nedostatkem je vzdouvající se parketová podlaha v menší tělocvičně a nedostatečně udržované velké hřiště, vyžadující nutně rekonstrukci. Vzhledem k vysokému počtu tříd se obtížně dodržují psychohygienické zásady rozvrhu hodin tělesné výchovy a počtu žáků v jednotlivých vyučovacích hodinách. Zásadní nedostatky zjištěny nebyly.

Téměř všechny hospitované hodiny měly vynikající stavbu, odpovídaly stanoveným výukovým cílům, byly připravené a zaměřené na pohybovou činnost, respektující věk žáků. Organizace výuky umožňovala žákům dostatek aktivního pohybu.

Vyučující dovedou žáky dobře motivovat a výborně metodicky vést, respektují jejich fyzické předpoklady a motorické schopnosti. Do vyučovacích hodin zařazují nové tělovýchovné prvky a míčové hry, pozitivním hodnocením podporují zájem žáků o aktivní sportovní činnost i mimo školu. Organizují lyžařské výcvikové zájezdy, sportovní soutěže a umožňují žákům účast na sportovních akcích pořádaných v rámci města a okresu. Velmi dobrou práci se žáky potvrzuje

celá řada medailových vítězství družstev i jednotlivých žáků v rámci okresních a krajských soutěží.

Převážná většina žáků respektovala pokyny vyučujících a prokázala dobré pohybové návyky. Při komunikaci učitelů se žáky nebyly zjištěny nedostatky.

Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré.

Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou vynikající.

Motivace a hodnocení jsou vynikající.

Interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Výuka předmětu tělesná výchova má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hodnocení 52 hodin hospitací v 11 předmětech, studia pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ve škole probíhá výuka podle několika vzdělávacích programů. V 1. - 5. ročníku a v 9. A je realizován projekt Obecná škola čj. 12035/97-20. V 6. - 8. ročníku probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2 se zapracovanými změnami podle dokumentu čj. 25018-98-22. Výuka podle dokumentů čj 18730/91-20 je ve třídách 9. B, C, D. Výuka podle několika vzdělávacích programů není praktická, ztěžuje práci a orientaci při výchovně vzdělávací činnosti školy.

Škola nabízí žákům výuku nepovinných předmětů - zdravotní tělesná výchova, sborový zpěv, výtvarná výchova, plavání, matematické praktikum a náboženství.

Ve volitelných předmětech v 7. - 9. ročníku je několik skupin se zaměřením na informatiku, uměleckou a řemeslnou výrobu, sportovní výchovu, základy administrativy a ekonomiky, konverzaci v německém jazyce.

Žáci školy pracují dlouhodobě v ekologickém projektu Zelená škola a zapojili se i do projektu Zdravé město.

Koncepční záměry školy jsou jasné. Na základě podmínek a prostředí školy bude sjednocen výchovně vzdělávací program (od příštího školního roku se bude ve všech třídách vyučovat podle vzdělávacího programu Základní škola).

Realizace úkolů školy je stanovena v dokumentu Plán práce školy pro školní rok 1999-2000, plán byl projednán a přijat na pedagogické radě. Cíle jsou zaměřeny na organizační, koncepční, personální a materiální část. Krátkodobé úkoly jsou rozpracované do měsíčních plánů. Pro přehledné plnění úkolů je vypracován plán práce na každý týden. Termíny jsou sledovány, úkoly průběžně vyhodnocovány - zpětná vazba je funkční.

Plánování má nadprůměrnou úroveň.

Organizování

Organizační struktura je zpracována písemnou formou, kompetence odpovědných pracovníků

jsou vymezeny a zveřejněny v organizačním řádu školy. Tato struktura umožňuje účinné řízení školy. Na zástupkyně ředitele jsou delegovány pravomoci kontroly pedagogické činnosti, organizace zastupování za nepřítomné učitele a projednávání úvazků.

Vedení školy využívá pro spolurozhodování poradních orgánů školy. Je to pedagogická rada, (pro kterou byl ustaven jednací řád pedagogické rady), metodické sdružení I. stupně, předmětové komise II. stupně a žakovský parlament. Rodiče spolupracují se školou prostřednictvím Sdružení rodičů a přátel školy.

Dokumentace, upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy, je vedena. Tematické plány pro IX. třídu se vzdělávacím programem Obecná škola jsou shodné s tematickými plány pro IX. třídy se vzdělávacím programem Základní škola, i když hodinová dotace vyučovacích předmětů je jiná.

Pracovníci školy jsou v předstihu informováni ročním, měsíčním a týdenním plánem školy. Dalšími prvky informačního systému jsou informační vývěsky ve sborovně a pro žáky na chodbách. Rodičovská veřejnost je informována na schůzkách rodičů (na II. stupni 3x do roka, na I. stupni dle zvážení třídního učitele), prostřednictvím žakovských knížek a deníčků. Potřebné informace, jak vyplývá ze zápisů z pedagogických rad, jsou zákonným zástupcům poskytovány včas. Veřejnosti poskytuje informace výroční zpráva školy, která je zveřejněna na internetu a dílčí zprávy v regionálním tisku.

Škola získala statut centrum sportu. Pro ostatní školy, DDM a dětský domov organizuje sportovní akce. K prezentaci školy na veřejnosti přispívají akce školní družiny, výstava keramiky a jiné.

Organizování má nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Plán práce školy pro školní rok 1999 – 2000 je určující pro práci školy. Obsahuje personální a materiální zabezpečení chodu školy včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Finanční prostředky pro další vzdělávání pracovníků školy jsou účelně využity, v loňském roce byla plánovaná částka plně využita. Operativní řízení školy je funkční a účinné. Týdenní plány práce jsou k dispozici všem pracovníkům ve sborovně. Nejméně 1x za měsíc jsou mimořádné pedagogické rady, které jsou svolávány dle aktuálních potřeb. Předložený Jednací řád pedagogické rady ze dne 17. října 1997 však dává pedagogické radě rozhodující a schvalovací kompetence, které dle § 3, odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění dalších předpisů, náleží pouze řediteli školy. Dle § 8, odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, je pedagogická rada pouze poradním orgánem ředitele školy. Pomoc začínajícím a novým vyučujícím je zajištěna v rámci metodických sdružení a je v plánu hospitací vedení školy. Systém hmotného stimuluování pracovníků je vypracován, existují kriteria pro přiznání odměn a osobního příplatku. Systém pravidelného sebehodnocení školy byl zahájen v loňském školním roce, kdy výběr žáků absolvoval testování „Kalibro“. Analýza výsledků byla provedena.

Oblast vedení a motivování pracovníků je velmi dobrá.

Kontrolní mechanizmy

Systém vnitřní kontroly práce školy je realizován na základě ředitelem vypracovaného Plánu práce a kontrol. V plánu je rozepsána konkrétní kontrolní činnost (provoz školy, hospodaření, hospitace) na jednotlivé měsíce školního roku. Výchovně vzdělávací proces je kontrolován ředitelem a zástupci pro I. a II. stupeň. Plán hospitací je sestavován především podle výsledků kontrolních prověrek. Závěry z jednotlivých hospitací jsou vedoucími pracovníky školy

prokazatelně projednávány s vyučujícími. Pro zkvalitnění vyučování a poznání stylu práce kolegů umožňuje ředitel školy vyučujícím vzájemné hospitace.

Předmětové komise a metodické sdružení pro I. stupeň připravují čtvrtletní kontrolní práce pro průběžné zjišťování znalostí žáků z českého jazyka a matematiky. Ve spolupráci s metodickými orgány školy provádí vedení školy po hlavních prázdninách u žáků i zjišťovací prověrky znalostí učiva.

Kontrolu vedení pedagogické dokumentace provádějí zástupci ředitele školy jednou za měsíc. Výsledky všech kontrol jsou projednávány na pravidelných pedagogických radách. Při zjištění nedostatků jsou přijímána okamžitá opatření k nápravě, porušení pracovní kázně je pracovníkům předáno v písemné formě. Výsledky kontrolní činnosti jsou současně i podkladem pro osobní hodnocení pracovníků.

Ve školním roce 1998/99 využila škola srovnávací testy z českého jazyka, matematiky, německého jazyka, dále testy se zaměřením na přírodovědné jevy a humanitní základy (Kalibro). Výsledky zařadily školu do první poloviny testovaných škol.

Kontrolní mechanismy školy mají velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má kvalita řízení školy velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Výchovné poradenství je ve škole zajištěno zkušenou vyučující bez příslušné kvalifikace. Pracuje dle sestaveného plánu práce. Zajišťuje administrativní záležitosti týkající se integrace zdravotně postižených žáků, oblast předprofesní volby povolání, úkony s přihláškami ke studiu vycházejících žáků a řeší aktuální problémy žáků. Spolupracuje s protidrogovým koordinátorem školy. Kontaktem se členy pedagogického sboru, rodiči žáků, PPP a dalšími zainteresovanými stranami je vytvářen poradenský servis služeb v procesu vzdělávání.
- Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že v předmětu dějepis v 9. ročnících bylo ve školním roce 1997/1998 a 1998/1999 posledním probíraným učivem II. světová válka. Historie ČR po 2. světové válce nebyla probírána.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina ze dne 1. 3. 1999, vydaná městem Moravská Třebová
- informační výpis ze sítě škol ze dne 1. 9. 1998
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- plán práce školy pro školní rok 1999/2000
- plán práce a kontrol ředitele školy
- plán práce výchovné poradkyně
- školní řád
- třídní knihy
- rozvrh hodin
- záznamy pedagogických rad

- tematické plány hospitovaných předmětů
- organizační schéma školy
- jednací řád pedagogické rady
- kritéria hodnocení pracovníků
- osobní dokumentace zdravotně postižených žáků

ZÁVĚR

Pozitiva

- široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů
- pestrá mimoškolní činnost, úspěchy v celé řadě soutěží a olympiád
- rozšíření výuky tělesné výchovy o třetí hodinu (plavání)
- velmi dobře vybavená učebna výpočetní techniky se zapojením na Internet a keramická dílna umožňující nadstandardní práci s žáky v rámci výtvarné výchovy
- škola získala statut Centrum sportu (pořádá sportovní soutěže a odborná metodická setkání učitelů)

Negativa

- vzdouvající se a poškozená podlahová krytina v menší tělocvičně
- neudržované školní hřiště

Doporučení

Provést úpravu Jednacího řádu pedagogické rady tak, aby důsledně respektoval § 3, odst. 1 zákona a. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění dalších předpisů a § 8, odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR a. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění dalších předpisů.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání, hodnocení kvality řízení a dalších významných zjištění hodnotíme školu jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Víšek	František Víšek v. r.
Členové týmu	Mgr. Marta Hunalová	Marta Hunalová v. r.
	Mgr. Věra Rečlová	Věra Rečlová v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	Božena Šifnerová v. r.
	Mgr. Eva Škodová	Eva Škodová v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	Vladimír Tomek v. r.

Ve Svitavách dne 26. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 12. 1999

Razítko

Josef Orálek v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-12-17	471/99
Zřizovatel	1999-12-17	470/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
1999-12-15	469/99	stanovisko ředitele školy ke zprávě ČŠI